

ΓΟΥΣΤΑΒΟΥ ΓΚΕΪΓΕΡΣΤΑΜ

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΑΔΕΡΦΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ : ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

3.—

“Ένα τέτοιο βράδι εΐτανε πού ή “Έλσα ξεγέλασε τόν άντρα της νά βγουνε περίπατο ώς τή βρύση τοῦ Ζωολογικοῦ Κήπου, νά τηλεφωνήσουν ἀπό κει στό σπίτι πῶς δέν έρχονται καί νά παραγγείλουν ένα μικρό soupe à deux σ’ ένα χαμηλό καμαράκι μέ λευκές κουρτίνες, ἀπ’ όπου μπορούσαν νά βλέπουνε τά φωτεινά δέντρα, πού στά κλαδιά τους ἀνάμεσα περνοῦσε ὁ ήλιος ρίχνοντάς μακριές σκιές.

Αὐτή εΐτανε μιὰ ἀπό τίς πύθ ἀγαπημένες μας διασκέδασες κι ὅσο σπανιότερα τήν ἀπολαβαίναμε ἀπό τόν καιρό πού μεγαλώσανε τά παιδιά καί δέ θέλαμε νά τ’άφινουμε μονα, τόσο περισσότερο μάς μάγευε μιὰ τέτοια βραδιά, γιατί έφερνε μαζί της ὅλη τή φαιδρότητα καί τόνειρο, πού εΐναι ἡ καθημερινή τροφή τής νύκτας καί μέ τά χρόνια τά φυλάγουμε στήν ἀνάμνηση μόνο σάν ὥρες σκόλης.

Θυμοῦμαι τόσο καλῶς τήν “Έλσα ἐκεῖνο τὸ βράδι.

Φαιδρή κ’ εὐχαριστημένη εΐχε στρυμωχτεῖ στή γωνιά τοῦ καναπέ κι ἀπολάβαινε σιγά σιγά τὸ τελευταίον ποτήρι τής σαμπάνιας. “Εμειαζε μέ γατάκι, πού περιμένει νά τὸ χαδέψουνε ἢ νά παίξουνε μαζί του. Κι ἀντικρινά της καθόμουνα ἐγώ, κάπνιζα συλλογισμένος ένα καλὸ ποῦρο καί κοίταζα τόν ήλιο, πού ἔτρεμε ἀνάμεσα στοὺς ἱσκιούς τῶν δέντρων. “Εννοιωθα τόν ἑαυτό μου εὐτυχισμένο κ’ εὐχαριστημένο, εΐχα ὅμως ἔργαστει πολὺ τότε τελευταία καί σχεδὸν μ’ ἐνοχλοῦσε πῶς ἡ “Έλσα εΐτανε καθισμένη ἐκεῖ κ’ εΐχε τόν πόθο νά μέ σύρῃ ὅλον στή δική της ψυχική διάθεση.

Γιατί εΐτανε σά νά εΐχε πυρετό. Φαινότανε σά νά ήθελε νά χοροπηδήσῃ μέσα στήν κάμαρα, νά παίξῃ, νά κάμῃ τρέλες, νά τρέξῃ νά τήν πιάσουνε, φαινότανε σά νά πιθυμοῦσε κάτι νέο, κάτι ἀσυνήθιστο, σά νά τήν εΐχε πλημμυρίσει ὁ κοριτσίστικος πόθος τῶν ἀθάνατων ἀνοησιῶν τής εὐτυχίας, ένα ἴσια ἴσια ἀπὸ κεινὰ τὰ χαρακτηριστικά, πού ἀγαποῦσα περισσότερο σ’ αὐτή. “Όσο κι ἂν τὸ πιθυμοῦσα ὥστόσο, δέν μπορούσα νά συναρπαχθῶ ἀπὸ τή διάθεσή της. Εΐτανε σά νά μέ παραφύλαγε μέσα μου μιὰ κακὴ προαίστησις καί μιὰ ἀκατανίκητη, μελαγχολία καί μ’ ἐμπόδιζε νά κολλουθήσω τὸ φτερούγισμα τῶν αἰστημάτων της. “Όταν θυμάται ἀργότερα κανεὶς κάτι τέτοιο, μπορεί νά τὰ βάζῃ μέ τόν ἑαυτό του καί νά θαρρῇ, σάν ἐγκλημα κάποιες παρόμοιες παραμέλησεις. Θυμοῦμαι ἀκόμα πῶς εΐχα νοιώσει τότε τή διάθεσή της· κι ἀπὸ κεινο πού ἀκολούθησε ὕστερα γνωρίζω τί δρόμο πήρανε τὰ δνειρά της.

Δυσχερستهμένη κάπως γιατί τὰ αἰστήματά μας δέ βαδίζανε μέ τόν ἴδιον ρυθμό, καθὼς πάντα, ἔμανε καθισμένη ἀμίλητη ἐκεῖ καί ρουφῶσε τή σαμπάνια της κ’ ἐνῶ καθόταν ἔτσι, οἱ ζωντροί της στοχασμοί γλυστρούσανε δίχως νά τὸ νοιώθῃ σὲ μιὰ γλυκεῖα χιμαρική διάθεσις κ’ ἐνῶ κοίταζε τόν άντρα της, πού τὰ μαλλιά του εΐχαν ἀρχίσει νά σπρίζουν, ἔδλεπε σάν ὄνειρο τήν ἡμέρα, πού οἱ δυὸ μας ἐδῶ καί πολλὰ χρόνια εΐχαμε βγεί μέ τή βάρκα σ’ ένα ήλιολουσμένο μικρὸ βραχόνησο, ὅπου πίσω ἀπὸ τὰ δέντρα γυάλιζε ἡ πρώτη καλοκαιρινή κατοικία μας. “Η εἰκόνα εΐτανε τόσο καθαρὴ ὥστε νόμιζε πῶς ξεχώριζε κάθε χαμόκλαδο καί κάθε δέντρο, ὅλα ὡς τίς ψιλές ἀπόχρωσες τοῦ φωτός καί τοῦ ἱσκιου, πού ἔρριχνε ὁ βραδινὸς ήλιος στή σανιδόπλεκτη σκεπή τοῦ σταχτερόχρωμου σπιτιοῦ. “Εδλεπε τόν κόλπο νά πλύνεται σὲ μιὰν ἀτέλειωτη γλαυκότητα καί κει πού ἔκλεινε στήν ἄκρη τοῦ νησιοῦ τρέμανε καθρεφτισμένες στό κύμα του οἱ φωτεινές σημύδες, οἱ σκοτεινόχρωμες βελανιδιές καί τὰ ἔλατα, πού σημάδευόντανε σχεδὸν μαῦρα στὸ νερό.

Πόσες φορές μοῦ ἱστοροῦσε τήν καθαρότητα, πού εΐχανε τὰ ὄραματα ἢ οἱ ἀνάμνησες αὐτές, πού εΐτανε τόσο χαρρακτηριστικά της! Τώρα μπορῶ καί βλέπω καλῶτερα καί καθρότερα τόνειρό της παρά τότε!

Εἶναι βέβαιον πῶς τὰ ἔδλεπε ὅλα αὐτά, ὅσο πού ἔσβησε ὅλη ἡ τρελή ψυχική της διάθεσις καί εἶδα πῶς γεμίσανε δάκρυα θερμά τὰ μάτια της. Μὲ ζωηρὸ κίνημα ἄδειασε τὸ ποτήρι της, γλύστρησε ἀπὸ τόν καναπέ κι ἀγκούμπησε τὸ κεφάλι στὰ γόνατά μου.

Σὰ νά μοῦ μετάγγισε ἄμεσα κάτι ἀπὸ τὸ αἶστημά της ἢ σὰ νά συναπαντηθήκανε οἱ στοχασμοί μας στὸ περασμένο, ὅπου μάς ἀγκάλιαζε καί τοὺς δυὸ τόνειρο τής εὐτυχίας, κυριεύτηκα καί γῶ ἀπὸ μιὰ διάθεσις ὁλότελα διαφορετικὴ ἀπὸ τήν πρωτοτερινή κ’ ἐνῶ ἔδλα ἀπαλὰ τὸ χέρι γύρω στὸ λαιμό της καί τή χადεψα στὸ μάγουλο, εἶπα :

— Τί συλλογίζεσαι ;

— Συλλογίζομαι τὸ πρῶτον μας καλοκαίρι.

Τῇ στιγμῇ αὐτῇ μοῦ φάνηκε σά νά εΐχα συλλογιστεῖ καί γῶ τὸ ἴδιο. “Όλη μου ἡ κούρασις ἔφυγε μεμῖς κι ὅλος συγκίνησις ἔσκυψα καί τῆς φίλησα τὸ στόμα.

Τήν ἴδια στιγμὴ καθότανε ἡ “Έλσα ἀνασηλωμένη ἐκεῖ.

“Ο πόθος γιὰ κάτι νέο, κάτι ἀσυνήθιστο, κάτι πού νά ἔκοβε τή μονοτονία τοῦ καθημερινοῦ, ἔσμιγε τῇ στιγμῇ αὐτῇ μέ τήν ἀνάμνησις τοῦ περασμένου καί μ’

έναν τόνο, πού δὲν μπορούσε νὰ τοῦ ἀντισταθῇ κανεὶς, φώναζε :

— Θέλω νὰ πάω ἐκεῖ· θέλω νὰ πάω ἐκεῖ, Γιώργο.

Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ ἔνοιωσα τὸν ἑαυτὸ μου νὰ γυρίζῃ στὴν πραγματικότητα. Ἡ ψυχικὴ διάθεσή μου στὸ βάθος εἶταν ἴσως ἴδια μὲ τῆς γυναικὸς μου, ὅμως ταυτόχρονα αἰστανόμουν ἐκεῖνο τὸ παράξενο αἰσθημα τῆς ἀπογοήτεψης, πού περιμένει παντοῦ, τὸ αἰσθημα, πού ὀρθώνεται μέσα μας καὶ μᾶς χαλινώνει τὰ ὄνειρα στὶς πρὸ ἐντονες στιγμὲς τῆς ζωῆς μας. Τρόμαξα μπροστὰ στὴ δοκιμὴ αὐτὴ νὰ ξυπνήσουμε στὴ ζωὴ τῇ νιότη, σὰ νὰ φοβόμουν πὼς ἀντὶς τῇ νιότη θάπαντοῦσα κάποιοι πόνου, πού ἤθελα νὰ τὸν ἀποφύγω μὲ κάθε τρόπο.

Εἶμουν τόσο βέβαιος γιὰ τὴν ἀπογοήτεψη, ὥστε ἡ ἀθῶα πρόταση τῆς γυναικὸς μου, ἡ μικρὴ ἐκδρομὴ στὸ νησί, ἔπρεπε γινώριζα τὸν κάθε κόλπο, τὸ κάθε στενό, ὡς καὶ τίς πέτρες ἀκόμα στὸ βυθὸ τοῦ φιορδ, μοῦ φάνηκε πὼς ἔκρυβε κατὶ τόσο σοβαρὸ καὶ κρίσιμο, ὥστε νὰ ἔπρεπε νὰ τὸ συλλογιστῶ καλὰ πρὶν λάβω μιὰ τόσο βραχεία, μοιραία ἀπόφαση. Ταυτόχρονα ὅμως εἶδα πὼς ἡ ἰδέα αὐτὴ γέμιζε τὴ γυναῖκα μου μὲ τόση μαγεία, ὥστε δὲν μπορούσα νὰ πῶ ὅχι. Γι' αὐτὸ εἶπα καὶ τὴν ἐσφίξα στὸ στήθος μου γιὰ νὰ κρύψω τὴ δυσθυμία μου.

Ὅταν ὅμως γυρίζαμε στὸ σπίτι, σ' ἔβλεπν τὴν ὑπαρξὴ τῆς Ἑλσας εἶτανε χυμένο κατὶ σὰ λάμπη νεανικὴ. Δὲν εἶχε νοήσει τίποτε ἀπὸ κεῖνο πού αἰστανόμουν πραγματικά. Σὰ νὰ πίστευε πὼς βιάδιζε πρὸς κάποια μεγάλη εὐτυχία, τόσο ἔλαμπε ἡ ὄψη τῆς καθρεφτίζοντας τὸ ζωντανὸ αἰσθημα, πού ἔδενε μαζί ἐκεῖνο πού ὑπῆρξε μὲ κεῖνο πού ὑπῆρχε. Καὶ μοῦ πέρασε στὴν ψυχὴ ἓνα τόσο θλιβερὸ συναίσθημα μὲ τὴν ἰδέα πὼς μπορούσε νὰ λησθῇ ἡ προαισθησή μου, ὥστε μοῦ εἶταν ἀδύνατον νὰ κρατήσω τοὺς στοχασμούς μου.

— Εἶσαι βέβαιη πὼς θὰ εἶναι, ὅπως τὸ περιμένεις; ρώτησα.

Ἐκαμε κίνηση σπασμωδική κ' ἡ ἔκφραση τοῦ προσώπου τῆς εἶτανε σχεδὸν πικρὴ, ἔταν ἀπάντησε :

— Γιατί θέλεις νὰ μοῦ τὰ καταστρέψης ἔλα ;

— Τὸ κάνω ἀλήθεια ;

— Ὅχι, μὰ εἶμουν τὴν ὥρᾳ τόσο εὐτυχισμένη.

Σώπασα καὶ τὴν ἔσυρα πρὸς κοντὰ μου. Ἐμπρὸς στὴν πίστη τῆς λησμόνησα τὸ δισταγμὸ μου κ' ἡ ἀσήμενη ἐκδρομὴ μας πῆρε στὴ φαντασία μας σχήματα παράξενα, ἔτσι ὅπως ἔταν κοντινὰ νησιὰ ὑψώνονται στὸν ὁρίζοντα καὶ λάμπουνε σὲ φῶς φανταστικό.

9

Τέλος μιὰ Κυριακὴ πρωτὶ καθόμαστε στὸ κατάστρωμα τοῦ βαποριοῦ καὶ βιαζόμαστε νὰ φτάσουμε καὶ πού θέλαμε.

Εἶχαν περάσει πολλὰ χρόνια πού δὲν κάμαμε αὐτὸν τὸ δρόμο, χρόνια πού φέρανε καλὰ καὶ κακὰ, χρόνια πού μᾶς χωρίσανε καὶ χρόνια πού μᾶς ξανασμίξα-

νε. Δρόμους ξεχωριστοὺς πῆραν οἱ στοχασμοὶ μας, μὰ συναπαντηθήκαμε πάλι καὶ δεμένοι σὰ μ' ἓνα παράξενο μυστικὸ αἰσθημα, πού ἤθελε νὰ προκαλέσῃ τὴ μοῖρα, καθόμαστε πλάγι· πλάγι ἐνῶ μπροστὰ μας περνοῦσαν οἱ τοποθεσίες ἀραδιαστές, φωτισμένες ἀπὸ τὸν ξάστερο ἀνοιξιὰτικο ἥλιο, περιδρεγμένες ἀπὸ τὸ γαλανό-λαμπο νερό, πού ἓνας ἀλαφρὸς ἄνεμος τὸ ἔκανε νὰ τρεμουλιάζῃ.

Ἡ ἀντίστασή μου εἶχε χαθεῖ τώρα δόλοτελα.

Ἄφησα νὰ μὲ σέρνῃ χωρὶς θέλησῃ ἡ γυναῖκα μου καὶ δεχόμουν τὴν κάθε ἐντύπωση μὲ μιὰ συγκίνηση, σὰ νὰ εἶμουν δώδεκα χρόνια νεώτερος καὶ νὰ καθόμουν στὸ κατάστρωμα καὶ νὰ τραδοῦσα πρὸς νέα ἀγνώστα τέρματα, πού μέλλανε νὰ λλῆξουνε τὴν καθημερινὴ ζωὴ μου καὶ νὰ δώσουνε σ' ἄλλην τὴν ὑπαρξὴ νέες ἀποφες. Ἡ γυναῖκα μου μοῦ φαίνότανε ξανανωμένη ὅπως καὶ γώ. Τὸ πρόσωπό τῆς τὸ χρωμάτιζε ἀπαλὴ κοκκινάδα καὶ τὰ μάτια τῆς φεγγοβολούσανε μὲ τὴ λάμπη ἐκείνη πού δίνει ἡ εὐτυχία. Ἡ φωνὴ τῆς εἶχε τόνους ἀόριστης τρυφερότητας, πού μὲ χαδεύανε μ' ἔλη τὴ δύναμη τῆς χίμαιρας, πού πλημμυροῦσε καὶ τοὺς δύο μας, καὶ μεταξὺ μας πετοῦσαν λόγια καὶ χαμόγελα, βλέμματα καὶ κινήματα, ὅπως γίνεται μόνο στὸν πρῶτον καιρὸ τῆς ἀγάπης.

Κι ὅταν τὸ βαπόρι μᾶς ἔδγαλε τέλος στὴ στεριά, ἀφοῦ σταθήκαμε μόνοι στὴν ἀποβάθρα καὶ βλέπαμε τὸ πλοιο πού ἔφευγε, πιαστήκαμε ἕπειτα μέσῃ μὲ μέση καὶ πήραμε ἀργὰ τὸ δρόμο, πού πῆγαινε φιδωτὸς ἀνάμεσα σὲ λεφτοκαριές καὶ ψιλλὲς ροζιάρικες βελανιδιές. Στὰ κλαδιὰ τους μόλις φαίνόταν ἓνα πράσινο ἀνοιξιὰτικο χνούδι καὶ τότε εἶδαμε πόσο λίγο εἶταν προχωρημένη γύρω μας ἡ βλάστηση. Ἡ θάλασσα πού κρατεῖ σφιγμένο στὸ κρῦο τῆς ἀγκάλιασμα ἔλο τὸ σύμπλεγμα τῶν βραχόνησων, τὰ ζώνει μὲ τὴν φύχρα τῶν πάγων, πού ἐμποδίζει τὴν ἐργασία τῆς ἀνοιξης. Ἐδῶ δὲ χλόιζε ὁ τόπος ὅπως μέσα στὴ στεριά, ἔπρεπε λιβάδια καὶ δάση φουντώνουν γλήγορα, προφυλαγμένα ὅπως εἶναι ἀπὸ τὴ ζώνη τῶν βραχόνησων, πού κρατεῖ μακριὰ τοὺς βορεινοὺς ἀνέμους. Ἐδῶ εἶταν ἐρημικὰ καὶ κρῦο, στὰ κλαδιὰ τῶν δέντρων φαίνότανε χλωμὰ ἀνοιχτοπράσινα σημάδια, πού λάμπανε σταχτεροκίτρινα, οἱ ἱτιές εἶταν γεμάτες χνουδωτὰ ἀνθάκια, ἡ χλόη κρεμότανε κάτω ἀπὸ τὰ ξερόφυλλα κ' οἱ ἀνεμώνες, πού μέσα στὴ στεριά εἶτανε πρὸς μαδημένες, ἐδῶ ἀνθίζανε λευκογάλαζιες κάτω ἀπὸ τοὺς κλάδους τῶν χαμηλῶν λεφτοκαριῶν.

Αὐτὴ ἴσια ἴσια ἡ ἀργὴ ἀνάπτυξη τῆς φύσης πλημμυροῦσε καὶ τοὺς δύο μας μὲ μιὰ νέα εὐτυχία, βυθισμένοι καθὼς εἶμαστε στὴν ψυχικὴ διάθεσή μας. «Βλέπεις, ἐδῶ ἔρχεται ἀργότερα, ὅπως τότε»! - «Ξέρεις, ἔτσι καθοῦνται στὰ νησιὰ βλέπουνε δύο φορές τὴν ἀνοιξή!»

Καὶ κοιτάζαμε πέρα τὸ πλατὺ φιορδ, πού ἔξωνε δὲλν αὐτὴ τὴν ἀργοπορημένη ἀνοιξή, καὶ χαίρομαστε τοὺς γλάρους πού πετοῦσαν ὅπως μιὰ φορὰ σὲ μα-

κρουλά τόξα άπάνω άπό τό γαλανό νερό, χαϊρόμαστε τά λευκά φτερά τους, πού γυαλίζανε στόν ήλιο, και σταθήκαμε νά δούμε τό παιγνίδι τους καλήτερα, καθώς βουτούσανε στόν άέρα και φτάνανε στο νερό στο μέρος, όπου τό άγρυπνο μάτι τους ξάνοιγε τή λεία.

Χέρι μέ χέρι, σά δυό παιδιά, άνεδήκαμε τό λόφο και φτάσαμε σ' ένα μικρό κόκκινο σπίτι και κοιταχτήκαμε, σά νάλλάζαμε άναμεταξύ μας κάποιο μυστικό, όταν ο βαρκάρης, πού μάς περνούσε άντίπερα μιá φορά, βγήκε στην πόρτα και μάς έταξε νά μάς φέρη στο νησί της νιότης μας.

Σιωπηλοί περάσαμε τό γαλανό νερό. Χωρίς νάλλάξουμε λέξη, γεμάτοι άπό τήν παράξενη διάθεση, πού κυρίευε και τούς δυό μας και πού φαινότανε νά μεταλλάωνη μέ κάθε νέα τοποθεσία πού μάς άνοιγότανε, καθόμαστε χεροπιασμένοι κι άφίναμε νά μάς πλημμυρίζουν οί άνάμνησες, ξέροντας καλά πώς ο ένας γνώριζε ο,τι συλλογιζόταν ο άλλος. Ποτέ δέ μάς φάνηκε αυτό τό πέρασμα τόσο λαμπρό, ποτέ δέν είχαμε δει όπως τώρα τή μαγευτική μεγαλοπρέπεια του μεσημεριανού ήλιου, ποτέ τό φεγγαρόβλημα του νερού και της πυκνόφυλλης άκροθαλασσιάς δέν είχε σμίξει τόσο μελωδικά μέ τό σοδαρό βάθος του σκοτεινού δάσους των έλατιών. Κι όταν πλησιάσαμε στο νησάκι, νομίζαμε πώς κάθε πέτρα, κάθε δέντρο, κάθε θάμνο μεγαλώνανε όχι άπό τό πλησίον, μά άπό τήν άνάμνησή μας, πού είχε φυλάξει πιστότερα άπό τήν πραγματικότητα τήν τοποθεσία αυτή, άπ' όπου βλάστησε για μάς ή ευτυχία έλης της ζωής.

Όταν όμως φτάσαμε στη στεριά, σταματήσαμε κ' οί δυό και τό ξεφωνητό της μαγείας, πού έτρεμε στα χείλη της Έλσας, πάγωσε. Άφωνοι κοιτάξαμε ο ένας τόν άλλον και σά στενοχωρημένοι άπό κάτι νέο, άνέλπιστο, πού δέ θέλαμε ούτε νά τό δούμε καν ή νά τό γνωρίσουμε, προχωρήσαμε άργά στο στενό μονοπάτι.

Είκοινο πού παρατηρήσαμε είταν πώς τό σπιτάκι του νησιού δέν είτανε τώρα πιά σταχτί. Είτανε χρωματισμένο κόκκινο. Δέν είταν πιά τό πλατύ δίπατο χτίριο, μά ένα χαμηλό σπιτάκι: στη μεριά, όπου έστεκε μιá φορά ή πρώτη κατοικία μας. Φαινότανε σά νά είχε μαζευτεί στην παλιά θέση, σά νά τό είχε κάμει ή φτώχεια κ' ή άνάγκη νά μικρύνη τόσο. Σταθήκαμε μιá στιγμή σιωπηλοί, σά να χρειάζόμαστε νά πάρουμε τήν άναπνοή μας.

— Γιώργο, είπε ή Έλσα, τί είναι τούτο;

Μου έφτασε νά δείξω μόνο τις παλιές βελανιδιές, πού είταν όλόγυρα. Τά κλαδιά τους είχανε μαύρα σημάδια κ' ή φλούδα τους είτανε καψαλισμένη. Της έδειξα τά θεμέλια τά μαυρισμένα άπό τήν καπνιά, τό μικρόν κήπο πού είχε παραμεληθεί κ' ένα σωρό μαδέρια όξω στην αυλή. Είτανε καμένα, σπτισμένα και φαγωμένα. Αυτό είταν όλο πού έμενε άπό τήν πρώτη μας κατοικία.

— Θάπιασε φωτιά, είπα.

Κ' ή φωνή μου έτρεμε.

— Καμένο μέρος.

Σά νά νοιώθαμε κ' οί δυό τόν έαυτό μας άχώριστο άπό τό μέρος αυτό, πού είχαμε χρόνι νά τό δούμε. Μάς κινήθηκε ή περιέργεια νά μάθουμε τί έτρεξε, τί έγινε κι άλλαξε τό νησί της ευτυχίας μας τόσο, ώστε νά μάς καταντήση άγνωρίστο.

Η νέα αυτή περιέργεια σκόρπισε σχεδόν όλον τόν κόσμο των άνείρων μας, πού μάς έδενε ως τώρα, και πλάτυνε τόν κύκλο της αίστησής μας τόσο, ώστε νά περικλείση και τή ζωή εκείνων, πού είχανε ζήσει κ' έργαστεί και υποφέρει σ' αυτό τό μέρος και πού ο καιρός πού πέρασε τούς άλλαξε τόσο σκληρά, ώστε νά μ'ήν τούς χρυσώνουν πιά ευτυχισμένα δνείρα τήν τραχειά πραγματικότητα.

Κ' ενώ γυρίσαμε τή σκέψη μας στους ανθρώπους αυτούς, πού πρωτίτερα τούς θεωρούσαμε μόνο σαν άναγκαιο συμπλήρωμα της δικής μας χαράς, άνοιξε ή πόρτα του σπιτιού και στη λάμψη του ήλιού, πού έπεφτε στη σκάλα, παρουσιάστηκε μιá καμπουριασμένη γειτόνισσα και μάς κοίταξε μ' ένα χαμόγελο, πού έδειχνε πώς μάς γνώρισε. Φαινότανε τόσο γερασμένη, πού έμοιαζε σά νά βγήκε άπό κάποιο παραμύθι, άκουμπούσε σ' ένα ραβδί και τό σουρωμένο πρόσωπό της ζάρωνε ακόμα περισσότερο άπό τόν πόνο, όταν κινούσε τό άρθρικό κορμί της.

— Άλλοιώς τό άφήσανε κι άλλοιώς τό βρίσκουνε τάφεντικά....., είπε ή γερόντισσα.

Κ' ενώ αυτή προχωρούσε μέ κόπο, παρουσιάστηκε άπό πίσω ένας γέρος, ήρθε, μάς χαϊρέτιζε κι αυτός, έτριψε τά χέρια, έδixε και μουρμούριζε άκατανόητα λόγια, κάνοντας θέση στους δυό ξένους νά περάσουν τό κατώφλι.

Άπό μιá βεράντα μισοτελειωμένη, είδαμε όξω τό φέρεο και τό στενό του καιρού της νιότης μας. (1) κήπος είταν παραμελημένος όπως κι όλο τό κινούριο σπίτι, ή γλόη έπνιγε τούς δρόμους, όπου περπατούσαμε μιá φορά, και στο κίosκι κάτω στην άκρογαλιά σαπίζανε τραπέζια και καθίσματα, γιατί κανένας δέ διόρθωνε ο,τι χαλούσε ή βροχή κι ο άνεμος.

Χωρίς νά χρειαστεί νά τούς ρωτήσουμε, μάς διηγήθήκανε οί δυό γέροι πώς τούς έτρεξε τό κακό. Η γυναίκα διηγότανε κι ο άντρας βεβαίωνα ξαναλέγοντας τά λόγια της. Και τό κακό είχε ρθει τόσο δόλια και ξαφνικά, ώστε νά μ'ήν μ'πορέση νά του άντισταθί κανείς ούτε νά μ'πορέση νά δώση κανείς βοήθεια.

Η πυρκαϊά έπιασε μιάν άνοιξιάνικη μέρα τό Μάρτη, μιá μέρα πού φυσούσε ο βοριάς ψυχρός κι ο πάγος άνάμεσα στα νησιά ούτ' έσπαζε ούτε ραττούσε νά περάσουν άπάνω του. Γι' αυτό οί γειτόνοι στέκανε και κοιτάζανε χωρίς νά μ'πορούνε νάρθουνε νά βοηθήσουν. Μόνοι τους οί δυό γέροι γλυτώσανε ο,τι μ'πορέσαν κ' έπειτα στέκανε και κείνοι και κοιτάζανε νά καίεται ο,τι είχαν. Δίχως νά μ'πορούνε νά κάμουν τίποτε.

(Ακολουθεί)